

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Чепеля Олександра Васильовича «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення», подану до спеціалізованої вченої ради Державного податкового університету на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. У кримінальному процесі України свідки відіграють ключову роль, оскільки їх показання є одним з найважливіших джерел доказів. Однак спостерігається зниження соціального престижу свідчення та частіше випадків, коли громадяни ухиляються та відмовляються від давання показань. Ба більше, зростає проблематика давання неправдивих показань, яка значно ускладнює процес розслідування кримінальних правопорушень. У юридичній науці досі не існує чіткого та однозначного визначення поняття «свідок», що викликає суперечки щодо правового статусу цієї категорії учасників кримінального процесу. Відчувається необхідність у додаткових дослідженнях присвячених процедурним аспектам запрошення свідків та їхньої участі у слідчих (розшукових) діях.

Інтенсивна законодавча діяльність в Україні потребує ретельного теоретичного аналізу та оперативного вивчення практики його застосування задля подальшого удосконалення процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі. Системний аналіз правозастосовчої практики в Україні виявляє не лише складнощі в реалізації чинного кримінального процесуального законодавства, а й засвідчує необхідність у додаткових дослідженнях у сфері захисту прав свідків. Ключовим аспектом тут є розробка та впровадження ефективних механізмів, які могли б стримувати протиправний вплив на свідків. Це зі свого боку потребує глибшого розуміння психологічного та соціального впливу, якого зазнають свідки в процесі давання показань.

Актуальним залишається питання зарубіжного досвіду в регулюванні процесуально-правового становища свідка. Необхідно вивчити можливість адаптації найкращих зарубіжних практик до українських реалій, враховуючи

специфічні юридичні та культурні аспекти притаманні Україні. Для глибшого теоретичного осмислення та практичної адаптації нових підходів, видається доцільним проведення мультидисциплінарних досліджень. Це дасть змогу створити комплексну методологію, що враховує як юридичні, так і «людські» аспекти кримінального судочинства. Залучення науковців до процесу аналізу та модифікації процесуальних норм може сприяти глибшому розумінню потреб і прав свідків, що в підсумку призведе до вдосконалення кримінальної юстиції України.

Наведене вище свідчить про актуальність і важливість теми дисертації присвяченій дослідженню процесуально-правового становища свідка і на основі цього, розробки пропозицій щодо вдосконалення системи прав, обов'язків та відповідальності свідка в кримінальному процесі.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Дисертація Чепеля Олександра Васильовича на тему «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення» присвячена розробці науково обґрунтованих засад процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі; визначенню проблем процесуально-правового становища свідка та пошуку шляхів їх подолання.

Автор комплексно підійшов до вивчення проблемних питань щодо процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі та запропонував низку обґрунтованих рекомендацій щодо удосконалення процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі. Дисертація ґрунтується на комплексі загальних та спеціальних методів наукового пізнання, застосування яких зумовлено особливостями дослідження процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі. Проведене дослідження ґрунтується на належному використанні сукупності методів наукового пізнання: діалектичному, порівняльно-правовому, статистичному, соціологічному та ін., які в сукупності дозволили дослідити стан, проблеми та перспективи вдосконалення процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі,

обґрунтувати результати дисертації з наукової точки зору та довести правильність запропонованих у роботі висновків.

Результати дисертаційного дослідження Чепеля О.В. знайшли належну апробацію та оприлюднені у фахових наукових виданнях. Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження висвітлено у 8 публікаціях, серед яких: 3 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України та 4 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

У ході проведення наукового дослідження автором дисертації проаналізовано та використано 180 джерел наукової літератури, яка, тією чи іншою мірою, стосується положень дисертації, доповнює її чи спростовує окремі проблемні питання процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі. Такий обсяг наукової літератури дозволив автору усестороннє дослідити завдання, поставлені у вступі дисертаційного дослідження й запропонувати низку обґрунтованих рекомендацій і пропозицій.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведеного здобувачем дослідження, повнота викладу в опублікованих працях. Низка запропонованих автором дисертації пропозицій і рекомендацій характеризуються ознаками новизни і мають безпосереднє спрямування на комплексне вирішення проблемних питань процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі, а саме:

– вперше запропоновано авторське визначення дефініції «свідок», під яким слід розуміти особу, якій можуть бути відомі будь-які відомості про обставини, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, і яку залучено до участі у процесі в якості свідка в установленому законом порядку»;

– вперше запропоновано авторське визначення дефініції «показання», під яким слід розуміти відомості, які надаються в усній або письмовій формі підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження, зафіксовані в належному порядку;

– вперше сформульовано необхідність декриміналізації відмови свідка від давання показань; після застосування адміністративного штрафу, у якості покарання за повторну відмову від давання показань, за рішенням суду, запропоновано призначати адміністративний арешт;

– удосконалено наукові погляди щодо реалізації свідком права на користування послугами захисника, пропозиції щодо внесення доповнень до КПК України з метою врегулювання процесуального статусу адвоката свідка (правозаступника);

– удосконалено наукові погляди щодо реалізації свідком привілеїв, пропозиції про необхідність введення в законодавчий обіг поняття «привілеї свідка», надання йому теоретичного опрацювання, створення комплексної системи норм для забезпечення реалізації привілеїв такого роду;

– розкрито наукові підходи щодо системи прав свідка та підвищення ефективності їх реалізації в кримінальному процесі, у зв'язку з чим запропоновано численні зміни до КПК України (наділення свідка правом оскаржувати процесуальні рішення, дії чи бездіяльність суду, слідчого судді, прокурора, слідчого; наділення свідка правом заявляти відвід перекладачеві у разі його некомпетентності; включення до КПК України норми, яка б зобов'язувала суб'єкта проведення допиту забезпечити свідка адвокатом та ін.);

– розкрито наукові підходи щодо системи обов'язків свідка та підвищення ефективності їх виконання в кримінальному процесі, у зв'язку з чим запропоновано численні зміни до КПК України (наділення свідка обов'язком в разі неможливості своєчасного прибуття за викликом – завчасно повідомити про це, а також про причини неможливості прибуття; збільшення розміру грошового стягнення за неявку свідка за викликом; надання свідком розписки з попередженням про кримінальну відповідальність за ст. 387 КК України та ін.);

– розкрито наукові підходи щодо історичного розвитку інституту свідка. Встановлено, що: зазначений інститут поступово вкоренився в нормах спочатку звичаєвого права, а потім, з виникненням і розвитком на українських територіях держав та їх правових систем, закріпився в законодавстві, яке регулює

розслідування кримінальних злочинів; основи сучасного інституту свідка були закладені в Статуті кримінального судочинства 1864 року.

Результати дисертації знайшли повне відображення у наукових публікаціях, що оприлюднені у фахових видання України та апробовані на науково-практичних конференціях.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація Чепеля О.В. є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі, на підставі якого сформульовано нові наукові положення, висновки та пропозиції. Висновки, пропозиції та рекомендації, що наведені в дисертації, ґрунтуються на аналізі літературних джерел, чинного кримінального процесуального законодавства та рекомендацій міжнародних організацій. Зміни та доповнення до законодавства у зазначеній вище сфері дисертантом обґрунтовані належним чином, запропоновані редакції таких змін та доповнень. Рекомендації та пропозиції, запропоновані автором дисертації для удосконалення процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі, ґрунтуються на результатах, отриманих в ході наукового дослідження, мають належний рівень обґрунтування та наукової новизни.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Автор дисертації запропонував чітке визначення об'єкту, предмету та мети дослідження. Вони є зрозумілими і відповідають завданням, які поставлені перед дослідженням. В свою чергу завдання повністю знайшли вирішення у результатах наукового дослідження та публікаціях автора дослідження.

Автор на достатньо високому рівні опанував методологію наукової діяльності. Використовуючи комплекс методів наукового пізнання, дисертант запропонував низку обґрунтованих пропозицій та рекомендацій, які впливають на покращення процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Результати наукового дослідження, що наведені у дисертації Чепеля О.В., мають теоретичне й практичне значення та характеризуються ознаками наукової новизни. Пропозиції та рекомендації належним чином обґрунтовані і можуть бути використані у освітній діяльності для підготовки студентів юридичного профілю, підготовки кадрів для слідчих підрозділів, подальших наукових дослідженнях присвячених процесуально-правовому становищу свідка в кримінальному процесі.

Практичне значення дисертації Чепеля О.В. полягає в тому, що його результати можуть бути безпосередньо використані у практичній діяльності, а запропоновані рекомендації і пропозиції створюють реальну можливість вирішення конкретних завдань в практиці кримінального процесу за участю свідка.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності. Дисертація Чепеля Олександра Васильовича на тему «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення» виконана відповідно до встановлених вимог, має чітку структуру, яка дозволяє вирішити поставлені перед дослідженням завдання.

Дисертаційна робота має чітку структуру, логічно побудована та має послідовно викладений матеріал, що розкривається у трьох розділах дослідження.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації, визначено ступінь її наукової розробки, зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, емпіричну базу, сформульовано наукову новизну, практичне значення результатів та наведено інформацію про впровадження та апробацію результатів дослідження на комунікативних заходах.

У першому розділі дисертації «Свідок як учасник кримінального процесу» автором дисертації: досліджено генезу розвитку інституту свідка в кримінальному процесуальному праві; охарактеризовано роль свідка в кримінальному процесі; визначено зміст показання свідка в кримінальному процесі.

Аналіз генези розвитку інституту свідка в кримінальному процесуальному праві показав, що інститут свідка поступово вкоренився в нормах спочатку звичаєвого права, а потім, з виникненням і розвитком держав та їх правових систем, закріпився в законодавстві, яке регулює розслідування кримінальних злочинів. Процесуальний інститут свідка набув своїх сучасних рис в кінці ХХ ст. Однак, в законодавстві цього періоду чітке визначення поняття «свідок», його обов'язків і, тим більше, прав було все ще відсутнє. Прийняття нового КПК України стало нагальною необхідністю для країни, завдяки чому оновлення отримав й інститут свідка. Лише в КПК України 2012 р. свідок, якого на законодавчому рівні було закріплено учасником кримінального провадження, отримав чітко сформульовані поняття, права та обов'язки, що, безсумнівно, є позитивним моментом у розвитку інституту свідка.

У результаті уточнення категоріального апарату запропоновано авторське трактування понять: «свідок», під яким слід розуміти особу, якій можуть бути відомі будь-які відомості про обставини, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, і яку залучено до участі у процесі в якості свідка в установленому законом порядку; «показання», під яким слід розуміти відомості, які надаються в усній або письмовій формі підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження, зафіксовані в належному порядку. Встановлено фактичні та процесуальні підстави залучення особи до участі в кримінальному провадженні в якості свідка, визначено їх взаємозв'язок.

Дисертантом проаналізовано проблематику показань свідка в кримінальному процесі. Виділено суттєві властивості показань свідка, сукупність яких утворює зміст і форму даного виду доказів: відомості є усним або письмовим повідомленням; джерелом відомостей виступає особа, наділена процесуальним статусом свідка; відомості мають значення для даного кримінального провадження; при отриманні та оформленні відомостей забезпечено дотримання вимог законодавства.

У другому розділі дисертації «Елементи процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі» автором дисертації визначено систему прав свідка в кримінальному процесі; систему обов'язків свідка в кримінальному процесі та відповідальність свідка в кримінальному процесі.

В ході дослідження розкрито елементи процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі: права, обов'язки та відповідальність. Свідок наділений широким колом прав (знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні він допитується; користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката; відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї; давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача; користуватися нотатками і документами при даванні показань у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших відомостей, які йому важко тримати в пам'яті; на відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для давання показань; ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення і зауваження; заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом; заявляти відвід перекладачу), що забезпечують вільний та безперешкодний виклад ним відомостей про обставини, які підлягають доведенню під час кримінального провадження. Однак, простежується необхідність забезпечення реалізації його прав і, відповідно, підвищення активності свідка в кримінальному процесі.

Автором дослідження визначено, що покладений на свідка обсяг обов'язків (прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду; давати правдиві показання під час досудового розслідування та судового розгляду; не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків) повною мірою забезпечує можливість належного

розгляду кримінальних проваджень та не обмежує процесуальних прав і законних інтересів свідка будь-якими особливими умовами, що виходять за межі досягнення завдань кримінального процесу. Однак, простежується необхідність внесення до кримінального процесуального законодавства коригуючих змін задля підвищення ефективності виконання свідком покладених на нього обов'язків і, відповідно, підвищення активності свідка в кримінальному процесі.

Дисертантом детально проаналізовано кримінальну відповідальність свідка, встановлено, що вона забезпечує виконання свідком своїх обов'язків у якості активного учасника кримінального процесу, в іншому випадку свідок повинен зазнати майнових і моральних позбавлень та обмежень. Кримінальна відповідальність покликана запобігти кримінальним правопорушенням, пов'язаним: з відмовою свідка давати показання, даванням свідком завідомо неправдивих показань та розголошенням свідком відомостей досудового розслідування. Кримінальна відповідальність включає широкий спектр санкцій (виправні роботи, арешт, штраф, обмеження та позбавлення волі), які можуть бути застосовані до свідка в залежності від тяжкості та виду кримінального правопорушення.

У третьому розділі дисертації «Перспективи вдосконалення процесуально-правового становища свідка в кримінальному процесі» автором дисертації визначено пріоритетні напрями вирішення проблематики привілеїв свідка та проблематики права свідка на користування послугами захисника.

З урахуванням проблемних питань, висвітлених у третьому розділі, запропоновано внесення змін і доповнень до законодавства України, спрямованих на вирішення різноманітних проблем пов'язаних з процесуально-правовим становищем свідка, а саме:

– розширення кола осіб, зазначених у п. 1 ч. 1 ст. 3 КПК України, віднісши до них: 1) всіх інших родичів по бічній лінії споріднення: дітей рідних братів та сестер; двоюрідних братів та сестер; рідних братів та сестер батьків; 2) батьків, рідних братів, сестер чоловіка та дружини;

– доповнення ч. 2 ст. 52 КПК України пунктом 10 наступного змісту: «10)

щодо малолітніх осіб, які внаслідок віку не здатні повною мірою реалізувати свої права, – з моменту встановлення факту малоліття»;

– доповнення КПК України нормою, згідно з якою відібрання пояснення повинно фіксуватись та містити відмітку (підпис) про те, що особі було роз'яснено її право в межах ст. 63 Конституції України;

– запровадження у кримінальне процесуальне законодавство України «асиметрії правил допустимості доказів». З метою забезпечення однакового розуміння та правильного застосування концепції «асиметрії доказів», питання, першочергово, повинно бути вирішене на рівні прийняття Пленумом Верховного Суду роз'яснень рекомендаційного характеру;

– доповнення КПК України застереженням, що свідок зобов'язаний давати показання проти померлого близького родича чи члена сім'ї лише у разі, якщо це буде необхідно для реабілітації інших осіб;

– доповнити КПК України з визначенням прав адвоката свідка: 1) мати побачення зі свідком до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування; 2) надавати короткі консультації свідку під час проведення допиту та інших процесуальних дій; 3) задавати, з дозволу слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, питання учасникам процесуальних дій; 4) складати від імені свідка заяви, скарги, клопотання, інші правові документи; 5) оскаржувати процесуальні рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді, суду; 6) робити письмові зауваження щодо правильності та повноти записів у протоколі допиту та інших процесуальних дій; 7) знайомитися з матеріалами кримінального провадження, які безпосередньо стосуються прав та законних інтересів свідка;

– у повістці про виклик разом з процесуальним статусом, в якому перебуває викликана особа вказувати її права;

– у тексті повістки вказувати, що явка свідка без адвоката не буде підставою для перенесення допиту чи іншої процесуальної дії;

– включити до КПК України норму, яка б зобов'язувала суб'єкта проведення допиту забезпечити свідка адвокатом;

– ч. 1 ст. 66 КПК України доповнити пунктом 10 наступного змісту: «10) свідок має право на побачення з адвокатом до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування»;

– закріпити в КПК України обов'язкову участь адвоката у випадках, коли свідок є малолітньою особою – дитиною, віком до чотирнадцяти років;

– доповнити КПК України нормою, згідно з якою «свідок має право отримувати безоплатну допомогу адвоката, якщо його середньомісячний сукупний дохід є нижчим від встановленого прожиткового мінімуму».

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Результати дисертації Чепеля Олександра Васильовича на тему «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення» можуть бути використані у: правотворчості – при вдосконаленні чинного кримінального процесуального законодавства, підготовці керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду; практичній діяльності слідчих, прокурорів, суддів, слідчих суддів, адвокатів при виконання зазначеними суб'єктами обов'язків, покладених на них кримінальним процесуальним законодавством; науково-дослідницькій роботі – для подальшого теоретичного дослідження проблематики процесуально-правового становища свідка, так і пов'язаних із нею питань; освітньому процесі – для підготовки навчальної, методичної та наукової літератури, а також при викладенні навчальних дисциплін «Кримінальне процесуальне право» та «Кримінальний процес» та спецкурсу «Теорія доказів».

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації. Позитивно оцінюючи наукове та практичне значення результатів рецензованого наукового дослідження, вважаємо доцільним висловити свої міркування щодо окремих дискусійних моментів, зокрема:

1. Одним із завдань, що автор дисертаційного дослідження, передбачає у вступі роботи є «дослідження проблематики та перспектив вдосконалення інституту привілеїв свідка». У зв'язку з цим в науковій новизні автору було б доцільно вказати, які ж перспективи вдосконалення інституту привілеїв свідка

ним запропоновані, але на противагу цьому дисертант лише відмічає в науковій новизні, що ним «удосконалено наукові погляди щодо реалізації свідком привілеїв, пропозиції про необхідність введення в законодавчий обіг поняття «привілеї свідка», надання йому теоретичного опрацювання, створення комплексної системи норм для забезпечення реалізації привілеїв такого роду». Саме тому, враховуючи повноту та системність дисертаційного дослідження, постає необхідність в ширшому розкритті у новизні та наведенні конкретних перспектив вдосконалення інституту привілеїв свідка.

2. В ході дослідження генези розвитку інституту свідка в кримінальному процесуальному праві автор прийшов до висновку, що «інститут свідка поступово вкоренився в нормах спочатку звичаєвого права, а потім, з виникненням і розвитком держав та їх правових систем, закріпився в законодавстві, яке регулює розслідування кримінальних злочинів. Процесуальний інститут свідка набув своїх сучасних рис в кінці ХХ ст. Однак, в законодавстві цього періоду чітке визначення поняття «свідок», його обов'язків і, тим більше, прав було все ще відсутнє. Прийняття нового КПК України стало нагальною необхідністю для країни, завдяки чому оновлення отримав й інститут свідка та ін.». Але з тексту та змісту роботи видається за доцільне конкретизувати, які саме етапи розвитку пройшов інститут свідка в кримінальному процесуальному праві (як приклад: етап Середньовіччя, імперський етап, радянський етап, новітній етап).

3. Системний аналіз норм кримінального процесуального, кримінального та адміністративного законодавства України дозволив автору виділити три види відповідальності свідків як учасників кримінального провадження: 1) процесуальну – полягає у накладенні на порушника грошових стягнень чи застосування приводу, тобто примусового супроводження особи до місця виклику (ч. 1 ст. 139, ч. 1 ст. 327 КПК України); 2) кримінальну – вчинення злочину, передбаченого нормами КК України (ст. ст. 384, 385, 387 КК України); адміністративну – вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення, тягне за собою накладення штрафу (ст.ст. 185-3, 185-4 КУпАП). З урахуванням специфіки

дослідження, як підкреслив автор, він присвятив свою увагу лише аналізу кримінальної відповідальності свідка в кримінальному процесі. З цим можна погодитись проте не зовсім зрозуміло, чому п. 2.3. в змісті роботи носить назву «Відповідальність свідка в кримінальному процесі», а не «Кримінальна відповідальність свідка в кримінальному процесі».

Слід зазначити, що висловлені критичні зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації та не знижують наукової й практичної значущості дисертаційного дослідження Чепеля Олександра Васильовича.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Дисертація Чепеля Олександра Васильовича на тему «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення» написана державною мовою з дотриманням вимог наукового стилю. Дисертаційне дослідження містить посилання на використані автором джерела та літературу, відповідно до чинного законодавства щодо авторських прав та академічної доброчесності. Всі випадки використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела, оформлені у належний спосіб. Аналіз змісту дисертаційного дослідження та наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації свідчить, що вимоги щодо академічної доброчесності дисертантом дотримано і робота Чепеля О.В. є самостійним монографічним, оригінальним науковим дослідженням. Під час вивчення та аналізу дисертації, наукових публікацій автора дослідження не виявлено фактів порушень академічної доброчесності.

ВИСНОВОК

про відповідність дисертації встановленим вимогам

1. Дисертаційна робота Чепеля Олександра Васильовича на тему «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення», є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково-обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, яке має істотне значення для кримінального процесу та вироблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо

вдосконалення відповідних положень законодавства та практики його застосування.

2. Дисертаційна робота Чепеля Олександра Васильовича на тему «Процесуально-правове становище свідка в кримінальному процесі: стан, проблеми, перспективи вдосконалення» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 Право та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 р. № 283), наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Чепель Олександр Васильович, на підставі прилюдного захисту заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право».

Завідувач кафедри кримінального права та процесу
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, професор

Галина ДІДКІВСЬКА